



Jaarverslag
2013

Hefboom bouwt in Vlaanderen en Brussel mee aan een sociale en duurzame samenleving.

De organisatie is een tussenschakel tussen investeerders (zowel individuele personen als organisaties) en professionele initiatieven uit de sociale en duurzame economie.

Met een gevarieerd aanbod op het vlak van managementadvies en dienstverlening draagt

Hefboom actief bij tot het goed bestuur en een efficiënte werking van deze organisaties.

Hefboom streeft ernaar om zelf economisch duurzaam te werken.

Wat doen we?

Hefboom biedt individuele personen, bedrijven, verenigingen en openbare besturen diverse beleggingsproducten aan. Met de financiële middelen die daaruit voortvloeien, verstrekt Hefboom kredieten aan sociale en duurzame projecten en ondernemingen.

Hefboom ondersteunt sociale ondernemingen ook met managementadvies en -begeleiding, en biedt andere vormen van dienstverlening aan, zoals project- en aandeelhoudersmanagement.

Het aanbod van Hefboom speelt in op de concrete behoeften van sociale ondernemingen, met name op het vlak van professionalisering en schaalvergroting.

Voor wie doen we het?

Sinds haar ontstaan werkt Hefboom nauw samen met organisaties en bedrijven die zich inzetten voor een betere integratie en participatie van mensen uit kansengroepen. Ook voor organisaties en bedrijven die de kansarmoede aanpakken, met het milieu begaan zijn en de Noord-Zuidproblematiek op de agenda plaatsen, is Hefboom een vaste waarde. Hefboom is zelf een coöperatieve vennootschap en onderhoudt warme contacten met andere coöperatieve ondernemingen.

Hefboom stelt haar ruime ervaring en expertise in de ondersteuning van sociaal ondernemerschap ook ter beschikking van de welzijnssector. Een zo efficiënt mogelijk inzet van de middelen, een kwaliteitsvolle dienstverlening én een toegankelijke en betaalbare zorg voor de gebruikers: dat zijn de kernideeën waarvoor Hefboom kiest.



Vooruitgangstraat 333/5, 1030 Brussel
02 205 17 20 – hefboom@hefboom.be
Neem ook een kijkje op www.hefboom.be.

Met de steun van  SPAARBANK

- 1 Vooraf
- 2 2013: startschot voor nieuwe strategische keuzes
- 5 **Ethisch sparen en beleggen**
- 6 **Hefboom als financier**
- 8 Het Lieverdje: kinderopvang op maat
- 8 Pajottenland: sociale integratie van personen met een handicap
- 9 Mobiel: voorrang aan de fiets
- 10 **Impulskrediet – microkrediet op maat**
- 11 Impulskrediet in de praktijk
- 12 **Hefboom adviseert**
- 14 Buurtwerk Chambéry brengt arm en rijk, oud en jong samen
- 14 Lidwina-Stichting: dynamisch en gediversifieerd
- 15 Den Diepen Boomgaard: bio met een ziel
- 16 **Dienstverlening**
- 18 **Financiële resultaten**
- 22 Colofon

Vooraf

Terugblik

Een jaarverslag publiceren is telkens weer een goed moment om terug te kijken op de voorbije maanden. Terugblikken impliceert ook vooruitkijken. In 2013 gingen we met een nieuwe bestuursploeg aan de slag, onder een nieuw voorzitterschap. De veelzijdige samenstelling van de raad van bestuur is een garantie voor een stevige verankering en een breed draagvlak in de samenleving van vandaag. Samen met de medewerkers en het nieuwe bestuur hebben we een denkoefening gemaakt voor de toekomst en onze strategische keuzes aangescherpt. De aanzet voor dat vernieuwde traject is gegeven. In de toekomst stippelen we het verder uit. Wij geven in dit jaarverslag alvast een voorzet over de strategische keuzes.

Nieuwe accenten

Hefboom wil maximaal inspelen op de uitdagingen in de sector van de sociale economie en de welzijnszorg. De maatschappelijke noden en het nieuwe overheidsdenken vragen om een andere aanpak dan in het verleden.

Hefboom wil nog sterker inzetten op **advies op maat** op basis van onze ervaring in de ondersteuning van het globaal ondernemingsbeleid. In het verleden hebben we een grote deskundigheid opgebouwd op het vlak van financieel beheer en beleid, kwaliteitsbeleid en goed bestuur. Die expertise stellen we ter beschikking van onze klanten en partners. Samen staan we sterker voor morgen.

Hefboom blijft ook een **betrouwbare partner** voor de financiering van organisaties uit de sociale economie. Het aandeelhouderskapitaal groeit gestaag, het is het solide fundament voor onze rol als kredietverstrekker.

Het **Impulskrediet** biedt microfinanciering aan kandidaat-ondernemers die een eigen zaak willen starten maar geen lening krijgen bij de reguliere banken. In 2013 is het Impulskrediet verder ontwikkeld en werd een drempelverlagende regionale werking uitgebouwd met zitdagen in Gent en Antwerpen.

Het voorbije jaar hebben wij ook onze **dienstverlening** aan sociale en duurzame organisaties verder uitgebreid; het accent daarbij ligt op de ondersteuning van de coöperatieve werking van deze organisaties.

Engagement

In deze editie van het jaarverslag hebben we, meer dan de vorige jaren, plaats vrijgemaakt om enkele cases te belichten. Onze klantenportefeuille is de mooiste denkbare illustratie van het maatschappelijke engagement van Hefboom. We werken graag samen met organisaties die oog hebben voor sociaal bewustzijn en duurzaam beheer. We kiezen – met veel overtuiging en enthousiasme – voor initiatieven waar aandacht is voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, voor organisaties die van duurzaam ondernemen hun handelsmerk maken, voor projecten die mensen met een verschillende culturele en sociale achtergrond samenbrengen. De sociale noden in onze samenleving zijn groter dan ooit. Hefboom wil een prominente en toonaangevende rol opnemen om onze maatschappij van morgen een fundament te geven met een warm hart. Antwoorden zoeken op de uitdagingen die ons te wachten staan en zelf op een ethisch verantwoord manier werken: dat was ons adagium in het verleden. Het is en blijft ook de overtuigde intentie van al onze medewerkers voor de toekomst.

Dirk Dalle,
directeur

gedelegeerd bestuurder

Antoon Vandevelde,
voorzitter



2013: Startschot voor nieuwe strategische keuzes

In 2013 werd een grondige analyse gemaakt van het strategisch beleid van Hefboom.

Die analyse is het fundament van enkele belangrijke accentverschuivingen voor de toekomst.

Focus op klanten

Hefboom streeft sociale doelstellingen en economische duurzaamheid na, met en voor haar klanten, en vanuit een grote openheid voor nieuwe noden en mogelijkheden.

Sociale economie blijft belangrijke pijler

Hefboom bouwt haar aanbod en deskundigheid voor de sector van de sociale economie gestaag uit.

Bij kredietvragers is er een toenemende behoefte aan grote bedragen. Hefboom speelt hierop in door zelf actief op zoek te gaan naar middelen, bijvoorbeeld in samenwerking met partners die als cofinanciers optreden.

Voor het luik adviesverlening anticipeert Hefboom op nieuwe noden van organisaties binnen de sociale economie, zoals begeleiding rond schaalvergroting, een actieplan om een economische crisis te bezweren of een traject om nieuwe markten te verkennen.

Actiever in welzijnssector

Hefboom wil de expertise die ze heeft opgebouwd in de sociale economie meer ter beschikking stellen van de ruimere social profit. In de welzijnssector zien we bijvoorbeeld een gelijkaardige evolutie naar schaalvergroting, financiële responsabilisering en kwaliteitsbeleid. Die evolutie wil Hefboom ondersteunen door haar dienstverlening toegankelijk te maken voor meer organisaties. Dat doen we niet alleen, maar bij voorkeur in waardevolle samenwerkingsverbanden en allianties.

Uitbreiding coöperatieve dienstverlening

Op basis van haar opgebouwde ervaring in de ondersteuning van (startende) coöperatieve ondernemingen breidt Hefboom deze activiteiten verder uit.

Hefboom biedt coöperatieve dienstverlening aan wanneer klanten aan de volgende criteria voldoen:

- beperkte risico's voor de coöperanten (een gezond businessplan dus),
- respect voor de principes van het coöperatief ondernemen,
- voor cvba's: minstens het voornemen om een erkenning aan te vragen bij de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC).

Hefboom vergroot haar aanbod voor coöperaties op het vlak van advies (bijvoorbeeld beleidsondersteunend eerstelijnsadvies) en financiering.

Aanbod wordt toegankelijker

Klanten die Hefboom vanuit een bepaalde invalshoek leren kennen (coöperatieve dienstverlening, financiering, ...) krijgen de kans om ook kennis te maken met andere aspecten van het dienstverleningsaanbod.

Uitbouw van het Impulskrediet

Hefboom investeert in de uitbouw van het Impulskrediet. Om meer kredieten te kunnen verstrekken en meer klanten te bedienen bouwt Hefboom de regionale werking verder uit. Er wordt ook intenser samengewerkt met reguliere banken die zich willen engageren in dit project rond microkredieten.

Focus op interne organisatie

De werking van Hefboom is klantgericht en dat weerspiegelt zich zichtbaar in de interne organisatie. In onderstaande woordenwolk herkent men de brandpunten waarrond het team van Hefboom werkt.



Nieuwe raad van bestuur

In 2013 werd een nieuwe raad van bestuur benoemd, die een mooie afspiegeling van onze aandeelhouders en het maatschappelijk middenveld is. De bestuurders koppelen een grote sociale betrokkenheid aan een lange ervaring in bestuurszaken. Ze zijn allen particulier aandeelhouder van Hefboom of vertegenwoordigen een institutionele aandeelhouder.

Naast gedelegeerd bestuurder Dirk Dalle en de nieuwe voorzitter, econoom en filosoof Antoon Vandevelde, bestaat de raad uit:



- *Wim Beazar*: ondernemer en business angel, ook actief in de sociale economie (bestuurder De Punt)
- *Yvan De Bie*: ex-directeur van een beschutte werkplaats
- *Linde De Corte*: juriste, werkte als advocaat, nu adviseur federale overheid, bestuurder in o.m. Casa Blanco (Brussel)
- *Erik De Sutter*: abt van de abdij van Grimbergen, voorzitter van de Unie van Hogere Oversten van België
- *Maddie Geerts*: voormalig nationaal secretaris ACV; actief rond sociale zekerheid en armoedebestrijding
- *Raf Jacxsens*: ceo Proviron, voorzitter Sociale Economie Oostende, bestuurder van een beschutte werkplaats en van de Ugent
- *Rony Mels*: ex-studiedienst KBC en gewezen economisch adviseur Groep Arco, al jaren betrokken bij Hefboom (o.m. als gewezen gedelegeerd bestuurder en voorzitter)
- *Jan Sap*: secretaris-generaal UNIZO
- *Leen Van den Neste*: voorzitter directiecomité VDK Spaarbank
- *Joos Wauters*: voormalig vakbondsverantwoordelijke (welzijns- en gezondheidssector).

Let's Go Urban is een zeer actief centrum in Borgerhout (Antwerpen) rond urban arts & street culture. Wekelijks worden er meer dan dertig workshops aangeboden rond urban dance, urban music en urban sports. Let's Go Urban werkt ook mee aan diverse spektakels en podiumprojecten (onder meer in de Vlaamse Opera en tijdens de Night of the Proms). Hefboom steunde dit jonge en flitsende dansproject in 2013 met een overbruggingskrediet, zodat alle rekeningen en verplichtingen correct konden nagekomen worden.



Ethisch sparen en beleggen

	2012	2013
Aandeelhouderskapitaal	€ 10.994.273	€ 11.242.523
Achtergestelde leningen	€ 3.778.715	€ 4.328.715
Gewone lening	—	€ 250.000

Aandeelhouderskapitaal stijgt

Eind 2013 bedroeg het aandelenkapitaal van Hefboom cvba € 11.242.523. Dit is een stijging met € 248.249 tegenover vorig jaar.

In 2013 verwelkomden we 25 nieuwe aandeelhouders. Zij brachten een kapitaal in van € 362.150.

Bestaande aandeelhouders deden bijstortingen voor een bedrag van € 187.400. Een aantal aandeelhouders trok zich geheel of gedeeltelijk terug (voor een bedrag van € 301.300).

Meer achtergestelde leningen

Naast de intekening op aandelen kan ook geopteerd worden voor een achtergestelde lening. Het ontleende vermogen wordt, net zoals het aandelenkapitaal, gebruikt voor de financieringsactiviteiten van Hefboom.

Eind 2013 was voor € 4.328.715 op achtergestelde leningen ingetekend, tegenover € 3.778.715 eind 2012. Dit is een stijging met € 550.000.

Verder werden – in 2013 voor het eerst – door een aantal aandeelhouders ook gewone leningen verstrekt, voor een bedrag van € 250.000.

Stijging van de middelen

Samengevat betekent dit dat door de aandeelhouders van Hefboom op 31.12.2013 middelen ingebracht werden voor een totaalbedrag van € 15.821.237. Dit is een stijging met € 1.048.250 tegenover 2012.

Daarnaast beschikte Hefboom nog over middelen:

- via cofinanciering door instellingen als het Kringloopfonds (federale overheid, uitdovend) en het Sociaal Investeringsfonds (Vlaamse overheid);
- via 'rekening courant', ter beschikking gesteld door andere organisaties.

Totale eigen vermogen

Het aandelenkapitaal, de reserves en de overgedragen resultaten vormen samen met de achtergestelde leningen het totale eigen vermogen van Hefboom cvba. Op 31.12.2013 bedroeg dit eigen vermogen (inclusief het resultaat van het boekjaar 2013) samen met de achtergestelde leningen € 15.863.735, tegenover € 14.943.792 op 31.12.2012.

Hefboom als financier

Totaal bedrag van uitstaande financieringen	
2012	€ 23.047.507
2013	€ 23.640.748

De **uitstaande financieringen** in lange en korte termijnskredieten blijven stijgen. Als we alle financieringen samen nemen, sloten we 2013 af met een totaal saldo van € 23.640.748 aan uitstaande kredieten tegenover € 23.047.507 in 2012. Met een stijging van € 593.240 bereiken we opnieuw een recordbedrag.

In concreto gaat het over 299 verschillende dossiers:

- participaties voor een bedrag van € 1.534.720;
- achtergestelde leningen voor een bedrag van € 2.500.000;
- investeringskredieten voor een bedrag van € 16.792.523;
- bedrijfskapitaalkredieten voor een bedrag van € 1.477.716;
- overbruggingskredieten voor een bedrag van € 923.030;
- impuls kredieten voor een bedrag van € 278.178 (zie ook p. 10-11);
- kredieten op vervaldag voor een bedrag van € 134.581.

Participaties

De hogervermelde uitstaande participaties hebben betrekking op 26 verschillende ondernemingen, en dit voor een globaal bedrag van € 1.534.720. Het gaat om coöperatieve ondernemingen, startcentra sociale economie, activiteitencoöperaties, organisaties rond sociale huisvesting of groene energie of (micro)financiering. Vermeldenswaard is een belangrijke participatie in Tridend, het Vlaamse participatiefonds voor de sociale economie, dat op zijn beurt risicokapitaal verschaft aan ondernemingen uit de sociale economie.

Belangrijk was ook de oprichting, halverwege 2013, van TAMA, een nieuwe Europese coöperatieve vennootschap. Hefboom lag mee aan de basis van dit initiatief, samen met collega's uit Frankrijk (La Nef, Cfé), Frans-talig België (Crédal), Duitsland (Oekogeno) en Spanje (Fiare). Met de ingebrachte middelen zal geïnvesteerd worden in 'burgerprojecten' die zich engageren voor een mens- en milieuvriendelijker beheer op het vlak van energie, landbouw, huisvesting, plaatselijke ontwikkeling, ... Op termijn is het de bedoeling dat ook gewone burgers kunnen participeren en kunnen intekenen op aandelen.

Vermelden we nog dat in nogal wat ondernemingen en organisaties waarin Hefboom participeert ook een bestuursmandaat of een ander engagement opgenomen werd.

Financiering

In 2013 werden 69 financieringsdossiers goedgekeurd (tegenover 78 in 2012). Die 69 dossiers zijn goed voor € 7.811.583 aan kredieten (€ 10.324.662 in 2012).

In 2013 werden er 62 dossiers gecontracteerd voor een totaalbedrag van € 6.069.660. In 2012 waren er 61 gecontracteerde dossiers voor een bedrag van € 7.356.070.

Het merendeel (bijna 72 procent) van de gecontracteerde financieringsdossiers situeert zich in de sociale economie (sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen, lokale diensteneconomie, coöperaties, ...). Andere dossiers hebben te maken met sectoren als zorg, minderheden, sociale huisvesting, kansarmoedebestrijding.

Minder overbruggingskredieten, onzeker investeringsklimaat

In vergelijking met vorige jaren werden er beduidend minder overbruggingskredieten gecontracteerd. In 2013 ging het om een bedrag van € 2.992.500 (€ 3.557.000 in 2012). De snellere uitbetaling van een aantal subsidies door de Vlaamse overheid vermindert de behoefte aan overbruggingskredieten, zonder dat ze daarom aan relevantie verliezen. Daarnaast werd ook een kleiner bedrag aan langetermijnkredieten gecontracteerd (€ 3.027.160 tegenover € 3.799.070 in 2012). De moeilijke economische context veroorzaakt een daling in de investeringen, en dat heeft ook een weerslag op de kredieten op lange termijn.

Modus operandi

Elke kredietaanvraag wordt zorgvuldig bestudeerd. De *kredietconsulent* praat de aanvraag grondig door met de klant en maakt een cijfermatige analyse. Daarnaast brengt hij de ruimere context in kaart. Wanneer nodig, wordt de aanvraag in overleg bijgestuurd.

Het *kredietteam* beslist, binnen vastgelegde criteria, over de overbruggingskredieten en investeringskredieten tot een bedrag van € 100.000. De andere dossiers worden voorgelegd aan het *kredietcomité*.

Uiteraard is investeren in de sociale economie niet risicovrij. Maar door een goede analyse en opvolging van de dossiers probeert Hefboom de risico's zo goed mogelijk te beperken. Verder worden er ook *waarborgen* gevraagd (hypotheek, in pand nemen van subsidies, ...), maar nooit persoonlijke borgstellingen. Om de aandeelhouders van Hefboom cvba te beschermen, heeft Hefboom vzw een – weliswaar beperkt – eigen waarborgfonds dat een aantal risicovolle kredieten waarborgt.

Hefboom financiert ook maatschappelijk waardevolle initiatieven die zelf geen borg kunnen inbrengen.

Hefboom sloot ook aan bij nv Waarborgbeheer, een instrument van de Vlaamse overheid.

Externe middelen

Hefboom trekt ook externe middelen aan. Het federale Kringloopfonds werkt al een tijdje in een uitdoofscenario en kan nog enkel de bestaande kredieten en deelnemingen beheren. Eind 2013 betrof Hefboom bij het Kringloopfonds nog € 3.966.351 (tegenover € 4.515.703 eind 2012).

Onder meer in opvolging van het Kringloopfonds besliste de Vlaamse regering tot de oprichting van het Sociaal Investeringsfonds (SIFO). Erkende financiers kunnen er een beroep op doen. Hefboom heeft een dergelijke erkenning en is de belangrijkste actor. Deze formule, waarbij Hefboom bij een kredietaanvraag eigen kapitaal investeert en daarnaast middelen betreft uit het SIFO, maakt lenen nog voordeliger en ze vergemakkelijkt de toegang tot kredietverlening. Vanuit het SIFO betrof Hefboom eind 2013 voor € 4.436.518 aan middelen tegenover € 4.315.122 eind 2012. (In de periode tot 31.12.2013 werd vanuit SIFO cofinanciering gerealiseerd voor een bedrag van € 8.030.596.)

Voor grote dossiers doen we ook een beroep op cofinanciering door reguliere banken als Belfius, VDK en Triodos.

Internationaal

Hefboom is ook actief in een internationale context. Zo is Hefboom stichtend lid van Febea, de Fédération Européenne des Banques Ethiques et Alternatives. Halverwege 2013 werd, zoals eerder vermeld, de Europese coöperatieve vennootschap TAMA opgericht.

Het Lieverdje: kinderopvang op maat

Wat?

- Werkzoekende ouders die gaan solliciteren, een opleiding volgen of aan het werk gaan, vinden vaak moeilijk geschikte kinderopvang. Sinds 2003 kunnen zij terecht bij de twee vestigingen van Het Lieverdje: OKiDO Borgerhout en OKiDO Deurne-Zuid.
- De opvang is intercultureel en op maat van ouder en kind.
- 'Occasionele kinderopvang' betekent dat peuters en kleuters welkom zijn voor een korte duur, enkele (halve) dagen per week of in afwachting van een plaats in de reguliere kinderopvang.
- De kinderen worden opgevangen in kleine leefgroepjes. Een divers team van medewerkers zorgt ervoor dat OKiDO hun tweede thuis wordt.

Voor wie?

- Buurtbewoners met kinderen van 0 tot 3 jaar, die nood hebben aan tijdelijke, dringende of occasionele kinderopvang wegens een sollicitatie, een opleiding, een nieuwe job of om medische en sociale redenen.
- OKiDO richt zich enkel naar ouders die (nog) niet terecht kunnen bij reguliere kinderdagverblijven of onthaalouders.

De inbreng van Hefboom

- Door het bijzondere karakter van Het Lieverdje kent deze organisatie specifieke problemen. Omdat het enkel gaat om occasionele opvang en bovendien gewerkt wordt met doelgroepmedewerkers is er quasi permanent behoefte aan bedrijfskapitaal. Die kapitaalsbehoefte wordt door Hefboom opgevangen met overbruggingskredieten.
- In samenspraak met Het Lieverdje wordt de liquiditeitspositie van de organisatie op regelmatige basis opgevolgd en, waar nodig, bijgestuurd.

Pajottenland: sociale integratie van personen met een handicap

Meer dan vier miljoen sim-kaarten verpakt en groenzorg voor meer dan tweeduizend klanten. Het zijn indrukwekkende cijfers die aantonen dat de beschutte werkplaats Pajottenland van aanpakken weet. Er werkt momenteel een honderdtal doelgroepwerknemers, begeleid door een professionele omkadering. Door het aanbieden van aangepast, zinvol en bezoldigd werk wil de organisatie bijdragen tot de sociale integratie van personen met een handicap.

De beschutte werkplaats staat in voor de verpakking, conditionering en mailing voor grootwarenhuisketens en voedingsbedrijven. Maar Pajottenland is ook actief in de voedingssector (brochettes, spekrolletjes en croque-monsieurs voor grootwarenhuisketens).

Ook in de groenzorg is de organisatie actief.

Hefboom draagt bij tot een gezond thesauriebeleid

Hefboom heeft al jaren een zeer goede samenwerking met Beschutte Werkplaats Pajottenland en heeft gezorgd voor de financiering van diverse investeringsgoederen en projecten. Daarnaast zorgt Hefboom door middel van bedrijfskapitaalkredieten dat de organisatie een gezond thesauriebeleid kan voeren.

Mobiel: voorrang aan de fiets

Wat?

- Mobiel is een sociale werkplaats in Kortrijk op het kruispunt van sociale economie, mobiliteit en toerisme. De vzw is een voortrekker op het vlak van duurzame mobiliteit.
- De vzw stelt mensen te werk die het moeilijk hebben een plek te vinden op de arbeidsmarkt. De werknemers krijgen een technische vorming als fietshersteller en worden intenser begeleid dan in het gewone bedrijfsleven.
- Mobiel wil met haar fietsdiensten het toerisme in Kortrijk en Zuid-West-Vlaanderen mee promoten en ondersteunen. Want toerisme is belangrijk voor de ontwikkeling van een stad en een streek.
- Mobiel wil meer mensen op de fiets krijgen voor hun dagelijkse verplaatsingen. Want fietsers dragen een steentje bij aan een duurzame mobiliteit en een gezonde omgeving.

Activiteiten

- Verhuur fietsen aan dagjesmensen en studenten, OCMW-klanten en politiek vluchtelingen;
- Verkoop van gebruikte fietsen en toebehoren;
- Uitleendienst fietsen bij parkeerterreinen;
- Organisatie van fietstochten.

De inbreng van Hefboom

Hefboom heeft een investeringskrediet toegekend van € 75.000 voor de aankoop van fietsen, een investeringskrediet voor een betere toegangscontrole van een fietsenstalling en voor een update van de website (voor € 7.500).



Impulskrediet microkrediet op maat

Het Impulskrediet is bedoeld voor mensen die een eigen zaak willen opstarten, maar van de bank geen lening kunnen krijgen omdat ze niet over een eigen inbreng beschikken of geen borg kunnen verschaffen, of omdat ze een uitkering krijgen (bv. als werkzoekende).

Hefboom biedt vier *kredietformules* aan. Deze kleine leningen (maximaal € 20.000) tegen een haalbare rentevoet stellen de ontleners in staat om hun lot in eigen handen te nemen en een eigen zaak op te starten. In 2013 werden 30 Impulskredieten toegekend voor in totaal € 191.650.

Van aanvraag tot toekenning

Niet alle aanvragen voor een Impulskrediet kunnen gehonoreerd worden. In 2013 namen 309 mensen contact voor meer informatie over de verschillende kredietproducten. Van die groep kwamen er 92 (30 procent) niet in aanmerking omdat ze niet tot de doelgroep behoorden. Hun kredietaanvraag diende bijvoorbeeld niet voor een zelfstandige activiteit of ze bleken toch niet bancair uitgesloten. Deze mensen werden zoveel mogelijk doorverwezen naar andere instanties en organisaties.

Aan 217 potentiële kredietkandidaten (of 70 procent) werd een aanvraagformulier bezorgd. Daarin wordt gepeild naar de persoonlijke situatie van de aanvrager, de zelfstandige activiteit en hun financiële situatie en verwachtingen voor de toekomst.

Finaal dienden 108 mensen een aanvraag in. Alle ontvangen kredietaanvragen worden geanalyseerd. Indien het dossier ontvankelijk is, wordt de aanvrager uitgenodigd voor een intakegesprek. Van de 108 ingevulde aanvraagformulieren zijn 68 (kandidaat-)ondernemers op gesprek ontvangen. Tijdens het gesprek wordt dieper ingegaan op het profiel, de ervaring en de motivering van de aanvrager en wordt samen met hen een financieel plan opgesteld.

In 2013 waren dat er 40. Uiteindelijk kende het kredietcomité 30 kredieten toe, voor een gemiddeld bedrag van € 6.388.

Opvolging

Indien het kredietcomité de aanvraag goedkeurt, kan de ondernemer rekenen op een gratis, maar verplichte begeleiding gedurende twee jaar. De bedoeling van deze nauwgezette en aangepaste opvolging is om de slaagkansen van de goedgekeurde projecten te verhogen en een meer persoonlijke band met de kredietnemer op te bouwen. De begeleiding maakt daarom essentieel deel uit van de krediettoekenning. Voor deze begeleiding doet Hefboom een beroep op vrijwilligers met een ruime ervaring in de financiële of ondernemerswereld.

Belangrijk is dat alle ondernemers die we op gesprek ontvingen een duidelijke feedback hebben gekregen omtrent de haalbaarheid van hun project. Deze feedback laat hen toe hun project aan te passen zodat de leefbaarheid wordt gegarandeerd. Sommige ondernemers werden doorverwezen naar partners die hen konden helpen bij de opstart van hun project.

Zo helpt Hefboom ook de ondernemers vooruit, die uiteindelijk geen financiering verkregen hebben. Door een gerichte terugkoppeling kunnen ze zich immers een beter beeld vormen van de sterke en zwakke punten van hun project en op basis hiervan beslissen om hun project onder een andere vorm of op te starten of af te blazen.

Toenemende efficiëntie

Uit een vergelijking van de cijfers 2013 en 2012 blijkt dat er een toenemende efficiëntie is in het kredietproces. Kredietaanvragers krijgen sneller een gericht antwoord op hun kredietvraag en ze dienen niet nodeloos een ganse procedure te doorlopen om uiteindelijk een negatief antwoord te ontvangen. Dit is zowel positief voor de kredietvrager als voor de tijds- en werkinvestering van de kredietconsulenten.

Ruim draagvlak

Microkredietverlening is een niet-kostendekkende én een risicovolle activiteit. Bovendien is er een ruim draagvlak nodig om deze dienst op een duurzame wijze te kunnen uitoefenen. Daarom werkte Hefboom in 2013 met andere partners samen om het Impulskrediet te kunnen aanbieden: Agentschap Ondernemen, Belfius Foundation en nv Waarborgbeheer. Ook werd sterk ingezet op de uitbouw van een netwerk. De medewerkers namen deel aan diverse activiteiten, als deelnemer en spreker, van organisaties die werken met dezelfde doelgroep(en). Om de afstand tot de doelgroep te verkleinen werd in 2013 ook gestart met regionale zitdagen.

Impulskrediet in de praktijk

Nancy

Nancy is een vrouw van 32 jaar die een goed draaiende frituur heeft. Dankzij het Impulskrediet kon ze de nodige investeringen doen om de frituur verder af te werken. Ze kreeg hiervoor een Impulskrediet GO van € 15.000.

Nico

Nico is 31 jaar en werkt als kok. Jarenlang had hij een job in de voedingsindustrie. Zijn grote passie zijn zijn vier honden. Hij startte recent in bijberoep met de productie van hondensnacks. Dankzij een IK PART van € 7500 kon hij hiervoor een grote droogoven aankopen en zo zijn productie opdrijven.

Jasmien

Jasmien is 39 jaar en heeft jarenlang in loondienst in een kapsalon gewerkt. Dankzij een startlening bij het Participatiefonds en een Impulskrediet START van € 3400 is ze erin geslaagd om haar eigen kapsalon te openen bij haar in de buurt.

Jens

Jens is nog maar 24 jaar, maar hij heeft al heel wat ervaring als zelfstandige. Met een Impulskrediet GO van € 20.000 kan hij een leegstaande bakkerij overnemen en een nieuwe, succesvolle start maken.

→ www.impulskrediet.be

Hefboom adviseert

Aantal adviesopdrachten

In 2013 vervulde de adviesdienst van Hefboom 79 adviesopdrachten voor 71 verschillende opdrachtgevers. Bepaalde opdrachten gingen uit van dezelfde opdrachtgever maar hadden betrekking op meerdere organisaties.

Verdeling klanten naar sectoren	
Beschutte werkplaatsen	24
Sociale werkplaatsen	21
Welzijn	8
Lokale dienstverlening	5
Sociaal-cultureel werk	4
Overheden	4
Andere	5

Kwaliteitsbeleid

Hefboom werkte daarnaast ook mee aan de uitvoering van het project 'Kwaliteitsbeleid in sociale en beschutte werkplaatsen' van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Dat gebeurde in samenwerking met VLAB en SST, respectievelijk de koepel van de beschutte en de sociale werkplaatsen, en ook met Komosie, de koepel van de milieuondernemers in de sociale economie. In het kader van dit project begeleidde Hefboom 24 bedrijven uit de sociale economie.

Expertise

Hefboom helpt organisaties op het vlak van strategiebepaling en globaal ondernemingsbeleid. Verder brengt Hefboom specifieke expertise in op het vlak van financieel beleid, kwaliteitsbeleid, marketing en competentie management. Hefboom hecht veel belang aan globaal stakeholdermanagement om alle doelgroepen van de onderneming te identificeren en te betrekken.

De expertise van Hefboom zit niet alleen in de inhoudelijke kennis die we in de loop der jaren rond het ondernemingsbeleid hebben opgebouwd, maar ook in de manier waarop we organisaties hierin begeleiden. We vertrekken altijd vanuit de specifieke situatie van de organisatie en houden rekening met de sterktes en met de aanwezige knowhow. Hefboom speelt in op de concrete behoeften van de onderneming met een ruim aanbod aan audit, advies en coaching.

Hefboom richt zich met haar adviesverlening expliciet op sociale-economiebedrijven en socialprofit-organisaties in welzijn, sociaal-cultureel werk en lokale dienstverlening.

Inspelen op verandering

Zowel de sociale economie als de welzijnssector zit momenteel in een overgangperiode. Nieuwe regelgeving is in uitvoering of wordt voorbereid. Dat vraagt om een proactief optreden. Hefboom reageert daarom niet alleen op vragen vanuit de sector, maar detecteert ook trends en tendensen en speelt daarop in.

Zo ondersteunen we sociale-economiebedrijven in het vinden en bewaren van een gezond evenwicht tussen hun maatschappelijke opdracht en hun economische resultaten. Noodzakelijke voorwaarden zijn een doordacht hr-beleid en een explicieter beleid op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De behoefte aan interne controle en rapportering groeit. Een externe verantwoording over de eigen maatschappelijke meerwaarde wordt steeds belangrijker.

Ondersteuning

Kwaliteitsbeleid neemt steeds aan belang toe. De EFQM-audit in de sociale economie – de afkorting EFQM verwijst naar de European Foundation for Quality Management – bracht heel wat werkpunten aan het licht. Hefboom biedt ondersteuning aan organisaties die op basis van deze audit beslissen om bijvoorbeeld hun werkprocessen te hertekenen, hun medewerkers en klanten willen bevragen of meer systematiek willen brengen in de rapportering aan hun raad van bestuur.

Nieuwe financieringssystemen – zowel in de sociale economie (maatwerkdecreet) als in de welzijnssector (enveloppefinanciering) – maken dat organisaties moeten nadenken over hun financieel beleid en beheer, en dat ze nieuwe wegen moeten zoeken om onafhankelijker te worden van overheidssubsidies. Hefboom ondersteunt hen in de ontwikkeling van adequate opvolgingsinstrumenten en in het herpositioneren van de inkomstenmix.

Schaalvergroting

Het komende maatwerkdecreet brengt heel wat teweeg in de sector van de sociale economie. Een van de gevolgen – niet het enige! – is dat organisaties gaan nadenken over schaalvergroting. Sommigen doen dat noodgedwongen omdat ze niet aan de nieuwe minimumnormen voldoen. Anderen omdat ze inschatten dat een grotere organisatie beter gewapend is om in een nieuw wetgevend kader vooruitgang te boeken of om haar sociale doelstellingen te combineren met economische duurzaamheid.

Hefboom kreeg heel wat vragen rond zulke fusie- en samenwerkingstrajecten. Soms beperkte de vraag zich tot een eenmalige presentatie voor leden van de raden van bestuur of het management over de mogelijkheden en valkuilen van verschillende samenwerkingsvormen. Op andere plaatsen nam Hefboom een heel actieve rol op in het begeleiden van fusieprocessen.

Hefboom kiest hierbij steevast voor een integrale en een waarderende benadering. Integraal, omdat we alle aspecten van een fusietraject onder de loep nemen en de participatie van alle betrokkenen vooropzetten.

Waarderend ook, omdat we in de fusie willen vertrekken van elementen waarin de organisaties elkaar kunnen vinden en samen kunnen groeien, eerder dan te focussen op de verschillen en de hindernissen.

In 2013 was Hefboom betrokken bij dertien fusie- en samenwerkingsprojecten, zowel in sociale economie als welzijn.

Verplichte managementondersteuning

Jaarlijks begeleidt Hefboom een aantal sociale-economieondernemingen in het kader van de verplichte managementondersteuning. Die wordt door de minister opgelegd aan ondernemingen die gedurende twee opeenvolgende jaren verlieslatend zijn. In 2013 werden zo negen begeleidingen uit 2012 afgerond, acht nieuwe opgestart en zeven voor het komende werkjaar voorbereid.

De organisaties die een verplichte managementondersteuning opgelegd krijgen, worden hierover in de loop van oktober geïnformeerd. De begeleiding kan doorlopen tot oktober van het volgende jaar. In die periode zetten we in onze begeleiding verschillende stappen. Allereerst verwachten we dat de raad van bestuur zich uitdrukkelijk achter de begeleiding door Hefboom schaaft. Daarna gaan we op zoek naar de kern van het probleem door afstemming met de klant. Zo kan uit de cijfers bijvoorbeeld een dalende omzet of stijgende kosten blijken. Dan gaan we weer dieper graven. Licht het aan de kostprijsberekening, een slinkende klantenportefeuille of een gebrek aan productiviteit?

Zo komen we stilaan bij de kern van de zaak. Eens we daar een goed zicht op hebben, gaat Hefboom op zoek naar de consultant met de beste expertise om de onderneming daarin te begeleiden. Op basis van zijn of haar bevindingen maakt Hefboom, samen met de verantwoordelijken van de organisatie, een actieplan op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de raad van bestuur.

Buurtwerk Chambéry brengt arm en rijk, oud en jong samen

Wat?

De vzw Buurtwerk Chambéry is een wijkhuis in Etterbeek (Brussel). 'Laag Etterbeek' is een gemengde wijk: arm en rijk, oud en jong, en mensen van verschillende culturen leven er naast elkaar.

Het wijkhuis heeft tot doel het contact tussen de verschillende buurtbewoners te bevorderen en hun leef-situatie te verbeteren. Chambéry werkt rond drie pijlers: het dienstencentrum, de kinder- en jongerenwerking en een werkervaringsproject (Chato).

De vraag aan Hefboom

De verantwoordelijken van de deelwerkingen (wijkwerking, restaurant, renovatieploeg, klusdienst, ...) waren bezorgd over de subsidiëring in de toekomst. Het team zocht daarom ondersteuning bij de ontwikkeling van een duurzaam financieel beleid, dat rekening houdt met gestegen kosten en verminderende subsidies, maar ook met de sociale opdracht van de vzw. Daarom werd de prijszetting naar de klanten onderzocht en werd hulp gevraagd bij het zoeken naar bijkomende inkomsten.

Plan van aanpak

- Hefboom reikt tools aan waarmee de organisatie zelf een beter inzicht in haar financiële toestand kan opbouwen.
- Hefboom maakt een financieel plan op tot en met 2016. Hierin zitten de minimale subsidiestromen en commerciële opbrengsten verwerkt die nodig zijn om de dienstverlening te garanderen.
- Hefboom geeft de methodiek om de kostprijs per uur te bepalen zodat de vzw zelf een realistische verkoopprijs kan vastleggen.

Stappenplan

- 1 Bespreking met de interne boekhoudster om inzicht in de cijfers te krijgen.
- 2 Individueel gesprek met de verantwoordelijken van de deelwerkingen om de specifieke knelpunten en vooruitzichten te kennen.
- 3 Opmaak van de planning met simulatiemogelijkheden.
- 4 Opmaak van de kostprijs.
- 5 Gezamenlijke sessie met alle verantwoordelijken (eventueel ook de leden van de raad van bestuur) over de planning en de prijszetting.

Lidwina-Stichting: dynamisch en gediversifieerd

Wat?

De Lidwina-Stichting uit Mol is een beschutte werkplaats die de laatste jaren uitgegroeid is tot een dynamisch toeleveringsbedrijf voor de meest diverse sectoren: verpakking, groenzorg, assemblage & montage, grafische nabewerkingen, recuperatie, enzovoort.

De Stichting voorziet in een zinvolle, nuttige en lonende beroepsactiviteit voor personen met een arbeidshandicap, die – tijdelijk of definitief – niet in het normale economische circuit terechtkunnen. Eind 2013 telde de beschutte werkplaats ruim 470 personeelsleden, onder wie 400 personen met een handicap.

De diversificatie in de activiteiten van de werkplaats betekent geen versnippering. Door een specialisatie in verschillende werkterreinen kan de BW haar werknemers de voor hen meest geschikte job aanbieden. Bovendien maakt deze diversificatie de organisatie economisch minder kwetsbaar.

Hefboom doet enquête en bevraging

In 2013 heeft Hefboom op vraag van de Lidwina-Stichting een medewerkersbevraging opgezet aan de hand van een enquête en groepsgesprekken met het begeleidend personeel, de bedienden en het kader. Hefboom stond in voor de opmaak van de vragenlijsten en de praktische en inhoudelijke verwerking. De bevraging peilde vooral naar teamgeest, arbeidsvoorwaarden en -inhoud, werkverhoudingen en jobinhoud, ...

Op basis van de resultaten maakte Hefboom een analyse, inclusief een reeks verbeteringsuggesties en aandachtspunten voor de toekomst.

Den Diepen Boomgaard: bio met een ziel

Wat?

Den Diepen Boomgaard uit Grimbergen is een sociale werkplaats, actief in de biolandbouw.

Den Diepen Boomgaard verbouwt en verkoopt biologische landbouwgewassen. Daarnaast verkoopt DDB in een eigen hoevewinkel ook groente- en fruitpakketten en biologische producten (ambachtelijk geproduceerde kaas, honing, sappen, brood, gebak, ...). Deze activiteiten worden uitgevoerd door doelgroepmedewerkers. Drie werkleiders zorgen voor de organisatie van het werk en voor de trajectbegeleiding van de medewerkers.

De inbreng van Hefboom

In september 2013 klopte Den Diepen Boomgaard aan bij Hefboom met de vraag om de organisatie te begeleiden in een overnametraject. Om verschillende redenen moest er dringend een overnemer gevonden worden. Daarop stelde Hefboom een overnamerapport en ondernemingsplan op.

Stappenplan

In het ondernemingsplan zaten verschillende acties vevat:

- de hervorming van de raad van bestuur en de directie;
- nieuw kader voor het begeleidend personeel, met duidelijke doelstellingen, procedures, verwachtingen, taakafbakening, administratieve ondersteuning;
- administratieve vereenvoudiging;
- finaliseren en communiceren van missie, visie, waarden, strategie;
- opstellen van concrete afspraken rond controle;
- opzetten van samenwerkingsverbanden om verder in te investeren, o.a. voor markuitbreiding;
- specialisatie (minder uitgebreid gamma);
- kostprijsberekening voor een beoordeling van de rendabiliteit per activiteit;
- bijsturen aankoopbeleid en productieproces;
- aanvullende communicatie: bewegwijzering, digitale nieuwsbrief;
- opmaak van een transparant verloningsbeleid;
- investeringsplan, financieel plan, schuldherschikking;
- opstelling van een tijdsplan voor de integratie bij en na overname.



Dienstverlening

Ook in 2013 breidde Hefboom de activiteiten op het vlak van dienstverlening nog uit. Op die manier draagt Hefboom bij tot een meer efficiënte en duurzame werking van organisaties uit een zeer divers werkingsveld. Die dienstverlening wordt aangeboden aan zowel coöperaties als vzw's.

1 Dienstverlening aan coöperaties

Hefboom volgt het administratief beheer op van de aandeelhoudersrelaties van een aantal coöperatieve organisaties. Daarbij gaat het onder meer over de toetredingen en de registratie van aandeelhouders, bijstortingen en terugnames, dividenduitkeringen, uittredingen, afhandeling van nalatenschappen en alle andere verrichtingen die te maken hebben met het vennotenbeheer. Ook de communicatie met de coöperanten wordt verzorgd. Ten slotte wordt assistentie geboden bij de organisatie van de algemene vergadering. Ook het administreren van obligatieleningen behoort tot de mogelijkheden.

- **Limburg wind** is een coöperatieve vennootschap die opgericht werd door Aspiravi, Hefboom, LRM (Limburgse Reconversie maatschappij) en het Limburgs Klimaatbedrijf Nuhma. Activiteit: windenergie.
- **Aspiravi Samen** is de coöperatieve vennootschap opgericht door Aspiravi en Hefboom. Aspiravi Samen investeert in de bouw van windmolens.
- De cvba **Inclusie Invest** werft coöperatief kapitaal voor investeringen in woningen voor personen met een handicap.
- **Bond Zonder Naam** neemt uiteenlopende kwalitatieve en duurzame initiatieven met het oog op een meer mensvriendelijke en zorgzame samenleving. In Damme werd de stiltehoeve 'Metanoia' gerealiseerd.
- Het **Limburgs Klimaatfonds** is een coöperatieve vennootschap met als doel particulieren, verenigingen, bedrijven en organisaties te verenigen die investeren in klimaatvriendelijke projecten.
- **Vulpia Share** verwerft coöperatief kapitaal voor de ontwikkeling van aangepaste wooninfrastructuur voor zorgbehoevende personen, voornamelijk ouderen die nood hebben aan ondersteuning.
- **De Zonneberg** investeert coöperatief kapitaal in het grootste aaneensluitende park voor zonne-energie in de Benelux.
- ...

2 Voor een aantal coöperaties organiseert Hefboom, in opdracht, ook uiteenlopende activiteiten voor de aandeelhouders: coördinatie van nieuwsbrieven, organisatie van de algemene vergadering, diverse acties en bedrijfsbezoeken,...

3 Voor een aantal organisaties (**vzw Hart voor handicap, vzw Oever,...**) ondersteunt Hefboom de werkzaamheden van de raad van bestuur. Dit gaat van het voorbereiden en documenteren van het bestuur tot en met het verzorgen van de externe communicatie met partners, overheden en sponsors. Hefboom staat ook in voor het financieel beheer, het administratief beheer van giften en het opmaken van fiscale attesten. Ook inhoudelijk levert Hefboom bijdragen, onder meer door het screenen van projecten en het adviseren van het bestuur.



Heel wat personen met een (fysieke of mentale) beperking en een beperkt budget kijken momenteel uit naar een aangepaste woning. Op de privémarkt kunnen ze niet terecht. En 'in een wachtlijst kun je niet wonen'.

De overheid kan de kosten voor de grote woningnood niet alleen dragen. Daarom brengt **Inclusie Invest** verschillende spelers uit de samenleving samen: de overheid, maar ook bedrijven en particulieren. Wie aandeelhouder wordt van Inclusie Invest, helpt dit maatschappelijke probleem solidair aan te pakken. Tegen 2020 hoopt Inclusie Invest 1200 mensen te huisvesten.

Hefboom heeft niet alleen een participatie in Inclusie Invest, maar staat ook in voor het aandeelhoudersmanagement en Hefboom ondersteunt de vennootschap ook bij de organisatie van de algemene vergadering.

→ www.inclusieinvest.be

→ www.kraakmee.be

Financiële resultaten

cvba Hefboom

De cvba Hefboom sluit zijn boekjaar af met een meer dan bevredigend resultaat.

Na een afname voor de vorming van de wettelijke reserve laat de winst van € 235.824 toe om – na goedkeuring door de algemene vergadering – aan de aandeelhouders een dividend uit te betalen van 1,25%.

Ondanks enkele waardeverminderingen op kredieten en participaties ligt de totaliteit van de kosten in dezelfde grootteorde als het jaar voordien. Dat is mogelijk omdat de algemene kosten en loonkosten sterk onder controle werden gehouden.

Bovendien werden de waardeverminderingen op kredietvorderingen grotendeels gerecupereerd via externe borgstelling. Deze recuperatie verklaart de toename van de uitzonderlijke opbrengsten tegenover het boekjaar 2012.

De opbrengsten uit kredietverstrekking lagen in de lijn van het vorige boekjaar, ondanks de lagere rentevoeten voor nieuwe kredieten. Het uitstaande kredietbedrag op 31 december 2013 steeg dan ook in vergelijking met 2012.

We registreerden in 2013 een kapitaalstoename. Een aantal aandeelhouders verstrekten ons ook achtergestelde leningen. Dit bewijst het toegenomen vertrouwen van onze aandeelhouders in de werking van cvba Hefboom.

cvba Hefboom VERGELIJKENDE RESULTATENREKENING

OPBRENGSTEN	31/12/13	31/12/12
Bedrijfsopbrengsten	152.102	176.066
Financiële opbrengsten	941.229	942.066
uit aandelen, effecten, beleggingen	81.310	95.700
uit kredietverlening	853.824	845.283
overige financiële opbrengsten	6.094	1.084
Uitzonderlijke opbrengsten	90.179	328
	1.183.510	1.118.459

KOSTEN	31/12/13	31/12/12
Algemene onkosten	152.831	201.858
Lonen en wedden	360.295	391.153
Financiële kosten	293.038	293.792
Waardeverminderingen	141.521	60.852
Resultaat van het boekjaar	235.824	170.804
	1.183.510	1.118.459

cvba Hefboom
VERGELIJKENDE BALANS voor resultaatverwerking

ACTIVA	31/12/13	31/12/12
Financiële vaste activa	4.306.297	4.255.456
Vlottende activa	21.644.585	21.713.483
kredieten op > 1 jaar	15.735.551	15.237.447
vorderingen op max. 1 jaar:		
kredieten met vervaldd. binnen het jaar	3.703.501	3.854.054
diverse vorderingen	204.489	147.722
dubieuze vorderingen	8.066	66.927
geldbeleggingen + liquide middelen	1.901.591	2.308.845
overlopende rekeningen	91.386	98.489
	25.950.883	25.968.939

PASSIVA	31/12/13	31/12/12
Eigen vermogen	11.535.020	11.165.077
kapitaal	11.242.523	10.994.273
reserves	8.540	0
overgedragen resultaten	48.134	0
resultaat vh boekjaar	235.824	170.804
Voorzieningen	0	26.033
Schulden	14.415.862	14.777.829
achtergestelde leningen	4.328.715	3.778.715
cofinanciering > 1 jaar	6.586.717	7.108.921
cofinanciering < 1 jaar	1.816.153	1.721.904
andere leningen < 1 jaar	250.000	0
handelsschulden	38.435	78.442
bezoldigingen / sociale lasten	53.331	58.285
overige schulden	1.339.144	2.029.799
overlopende rekeningen	3.367	1.763
	25.950.883	25.968.939

Noot

De hier gepubliceerde balans en resultatenrekening zijn een verkorte weergave van de door de bedrijfsrevisor gecontroleerde jaarrekening die wordt neergelegd bij de Nationale Bank. Hierdoor wijkt de voorstelling van het eigen vermogen af van de officiële jaarrekening 31/12/2013. Op basis van de officiële jaarrekening leverde de bedrijfsrevisor een verklaring zonder voorbehoud af. Dat betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, geen materiële fouten bevat en dat de onderneming bij het opstellen ervan de voorschriften van de Boekhoud- en vennootschapswet heeft gerespecteerd.

vzw Hefboom

De vzw Hefboom sluit het boekjaar 2013 af met een bescheiden winst, die – na goedkeuring door de algemene vergadering – zal worden toegevoegd aan de overgedragen resultaten van voorgaande boekjaren. Hierdoor groeit het eigen vermogen van de vzw tot € 583.000.

Als gevolg van de aanwerving van enkele interne (advies)consulenten merken we in de resultatenrekening 2013 vooral een verschuiving op van ‘algemene kosten’ (honoraria externen) naar uitgaven voor lonen en wedden.

We investeerden in 2013 in de opbouw van het adviesteam en in enkele andere activiteiten die niet meteen omzetgerelateerd waren. De omzet 2013 situeert zich op hetzelfde niveau als het voorgaande jaar.

De vzw Hefboom kwam (voor rekening van het Waarborgfonds) ook voor € 6.953 tussen in waardeverminderingen op Impulskredieten binnen de cvba. Deze zullen worden verhaald op het bestemd fonds dat met dit doel binnen de vzw werd gevormd.

vzw Hefboom VERGELIJKENDE RESULTATENREKENING

OPBRENGSTEN	31/12/13	31/12/12
Opbrengsten uit:	863.423	878.418
adviesverlening en projecten	801.882	816.886
giften en dotaties	40.692	25.035
(loon)subsidies	20.849	36.496
Financiële en andere opbrengsten	69.051	61.318
	932.474	939.736

KOSTEN	31/12/13	31/12/12
Algemene onkosten	415.174	531.884
Lonen en wedden	502.489	389.970
Andere en uitzonderlijke kosten	5.462	3.003
Gift voor rekening waarborgfonds	6.953	0
Resultaat van het boekjaar	2.396	14.879
	932.474	939.736

vzw Hefboom
VERGELIJKENDE BALANS voor resultaatverwerking

ACTIVA	31/12/13	31/12/12
Vaste activa	334.759	322.708
vaste activa	144.737	136.611
aandelen en borgtochten	190.023	186.098
Vlottende activa	635.978	605.634
handels- en overige vorderingen	603.197	468.792
RC cvba Hefboom	19.104	7.315
liquide middelen	8.437	106.207
overlopende rekeningen	5.239	23.320
	970.737	928.342

PASSIVA	31/12/13	31/12/12
Eigen vermogen	583.812	581.416
bestemde fondsen	165.573	159.443
overgedragen resultaten	415.843	407.095
resultaat vh boekjaar	2.396	14.879
Voorzieningen	0	0
Schulden < 1 jaar	386.925	346.926
handelsschulden	83.936	118.017
voortuitbetalingen	67.544	64.327
overige schulden	50.195	355
schulden mbt bezold. / soc.lasten	73.982	5.595
overlopende rekeningen	111.267	158.632
	970.737	928.342

Noot

De hier gepubliceerde balans en resultatenrekening zijn een verkorte weergave van de door de bedrijfsrevisor gecontroleerde jaarrekening die wordt neergelegd bij de Nationale Bank. Op basis van deze officiële jaarrekening leverde de bedrijfsrevisor een verklaring zonder voorbehoud af. Dat betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, geen materiële fouten bevat en dat de onderneming bij het opstellen ervan de voorschriften van de Boekhoud- en vennootschapswet heeft gerespecteerd.

Meer over Hefboom

Hefboom groepeert één coöperatieve vennootschap (cvba) en twee vzw's

- De aandeelhouders van de cvba brengen kapitaal in dat de basis vormt voor de financieringsactiviteiten.
- De advies- en dienstverleningsactiviteiten gebeuren in de vzw Hefboom. In de vzw zit ook een waarborgfonds dat de financiering van risicovolle maar maatschappelijk belangrijke kredieten mogelijk maakt.
- Er is ook nog de vzw Hefboomfonds voor de Solidaire Economie. Die ondersteunt specifieke initiatieven in de sociale economie en gebruikt daarvoor middelen verworven uit mecenaat en sponsoring.

→ Meer over de structuur en werking van Hefboom: www.hefboom.be

colofon

Deze publicatie werd samengesteld door
Dirk Dalle, Herwig De Lannoy, Danny De Mul,
Philippe Duhamel en Jo Jaspers.

Concept, redactie en coördinatie:
Link Inc, Brussel (www.linkinc.be)

Foto's: Joke Van Mieghem (cover),
Studio Dann (p. 1, 3), Let's Go Urban (p. 4),
Mobiël (p. 9), De Diepen Boomgaard (p. 15),
Inclusie Invest (p. 17).

Lay-out en ontwerp:
Magelaan cvba, Gent (www.magelaan.be)

Druk: Parys Printing

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Dalle,
Hefboom, Vooruitgangstraat 333/5, 1030 Brussel.

Deze publicatie is met vegetale inkt gedrukt
op 100% gerecycleerde Cyclus Print.

